

Orta Azýa we türkçülik: Şan-şöhratly türk taryhy

Category: Kitapcy,Taryhy makalalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Orta Azýa we türkçülik: Şan-şöhratly türk taryhy ORTA ASYA Ve TÜRKÇÜLÜK – 5:

■ ŞANLI TÜRK TARİHİ

Kucağında barındıran bir vatan-Orta Asya, bu tarihi yaratan ulu bir ulus-Moğol-Türk ulusu, bu tarihi yazan müstesna bir önder-Cengiz Han... Burada Cengiz Han'a özgü şu somut düşünce geçerlidir: Cengiz Han Pantürkizm idealinin ilk kurucusu ve zamanının en büyük Pantürkist önderidir. Cengiz Han'ın olağanüstü bu siyasî kişiliği, Onun insanlığın geçersiz saydığı işgalci olmasını engellemiş, bütün gücünü-aklını Orta Asya Egemenliği üzerinde tutmuştur. İnsanlık tarihinde birbirini takip eden üç büyük Pantürkist: Cengiz Han, Büyük Timur ve Mustafa Kemal Atatürk. Mustafa Kemal Atatürk, Orta Asya'ya Türk vatanı olarak Anadolu'yu katmıştır. Timur diyor ki, "Biz kim? Biz Turan mülkünün ve Türkistan'ın amiriyiz. Biz kim? Biz ulusların en eskisi ve en büyüğü olan Türkün başbuğuyuz".

Türk tarihinin gelmiş geçmiş hükümdarları arasında bilime ve Türklüğe verdiği önemiyle ayrı bir konuma sahip olan Büyük Timur hakkındaki şu samimi ve alçak gönüllü değerlendirme Mustafa Kemal Atatürk'e aittir: "Ben Timur'un zamanında gelseydim Onun yaptığı işleri başaramazdım. O benim zamanımda gelseydi yaptıklarımın daha fazlasını yapabilirdi".

Bu samimiyet, Atatürk'ün Türklük hizmetini elbette küçültmez. Cengiz han nasıl Orta Asya'yı Türk vatanı yapabildiyse, Atatürk de Anadolu'yu öyle Türk vatanı yapabilmıştır.

Verimliliğinden dolayı dikkat çeken, Amu Derya-Sır Derya Sahilini-İki Derya Arası anlamında, Araplar kendi dilleriyle adlandırıp, bu ülkeyi MAVERAÜNNEHİR demişler. Avrupalılar da

kendi dilleriyle adlandırıp bu ülkeyi TRANSAXIANA demişlerdir. Değişik bir deyişle bu ülke, herkesin ilgiyle kendine göre adlandırdığı benzersiz bir ülkedir ki, burası Orta Asya'nın göbeğidir.

Orta Asya, Araplar, Çinliler, Ruslar tarafından 4 kez işgale uğradı. Arapların ilk işgali 651-751 yılları arasında 100 yıl sürdü. Arapların ikinci işgali TASAVVUV aracılığıyla 1678-1755 yılları arasında 77 yıl sürdü. Çinlilerin işgali 1755 yılından günümüze kadar devam etmektedir. Rusların işgali 1865 yılından 1991 yılına kadar 100 yıldan fazla sürmüştür. İşte benim bu ülkem işgaller ülkesidir. İşgal demek ne demek? Bu sözcüğün Türkçe karşılığı bile yoktur. Bu kavramı ancak, "bésivéliş-bésivalmak" şeklindeki Uygurca sözcükler karşılar. İşgal Savaşını yapanlara İŞGALCI derler. İnsanlık tarihinde işgalden daha kötü-daha zararlı olan başka hiçbir olay ve hiçbir olgu yoktur. Çünkü işgal var olanı bozar ve yok eder. İşgal genelde toprak üzerinden gerçekleşir, toprak sahibi de dili dâhil her şeyi ile işgale uğrar-yok edilir. İşgal savaşı, hiçbir haklılık gerekçesi olmadan, başkalarını yutmak-yok etmek savaşıdır. Başka haklılık gerekçesiyle yapılan savaşlar, herkesin yapabileceği yaşam savaşlarıdır. Demek ki, dünyamızda ola gelen iki türlü savaş vardır: İşgal Savaşı ve Yaşam Savaşı. Terör-Suikast İşgal Savaşının türleridir. Olup biten Dünya Savaşları, Amerika'nın Bağımsızlık Savaşı ve Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Türkiye Cumhuriyeti uğruna yaptığı savaşlar, Yaşam Savaşının çarpıcı örnekleridir. İşgal Savaşları çoğu zaman karşısında Yaşam Savaşlarını bulacaktır. Adolf Hitler'in (1889-1945) II. Dünya Savaşı'ndaki olağanüstü gayretiyle yapılan savaş, Stalin'in (1879-1953) yaptığı İşgal Savaşlarına karşı yapılan misillemedir-Yaşam Savaşıdır.

Ben Orta Asya insanıyım, buralarda doğup büyüdüm, Orta Asya coğrafyasını-tarihini yaşayarak öğrendim. Engin yaylalarını, balta girmemiş ormanlarını gizdim. Yağmurdan sonraki, üzerine sis çökmüş çamlı zirveleri seyretmek hoşuma gidiyordu: Benim dilimdeki Tengri (Tanrı), menggü (ebedî) kavramları, belki doğanın bu soylu-görkemli manzarasından doğmuştur. Onun içindir ki, bu dağlar adını Tanrı'dan almıştır-Tanrı Dağları...

Vatanım sen ne kadar ulusun, tıpkı o, Tanrı koymuş adın gibi. Uzak tarihini yansıtan Bin Buda Mağaraları'nı inceledim. Dört tarafının da denizden aynı uzaklıkta olmasının gereği ikliminin keskinliğine seve seve alıştım, -40 dereceden inen soğuşundan da, + 40 dereceden yükselen sıcağından da hiç şikayetçi olmadım. Vatanım seni sevmek bana gurur ve mutluluk veriyor. Dünyanın Şang Hay, Pekin, Moskova ve İstanbul gibi büyük ve ünlü şehirlerinde yaşam denemesi yaptım. Büyük Sahra Çölünü aratmayacak nitelikteki 270 000 kilometre kare alana sahip dünyaca ünlü Teklamakan Çölü'nün kıyısından geçerken, çöllere özgü sıcak iklimin havasını suladım. Dünyanın Doruğu olarak bilinen Himalaya Dağının 8878 metre yüksekliğindeki Everest zirvesini, Tanrı Dağının ebedi karla kaplanmış 8000 metre yüksekliğindeki Han Tangrı zirvesini seyrettim. Alay Sıradağlarında bulunan Gök Göl üzerine kurulmuş Fergane teleferikiyle göklere yükseldim. Evet, Orta Asya doğasıyla, bağrında barındırdığı olanaklarıyla bambaşka bir ülkedir, kömürü, petrolü, altını, pamuğuyla hiç kimseye-hiçbir şeye muhtaç olmayan zengin bir coğrafyadır. Bu beni doğuran coğrafyadır.

■ DÜNYASINDAN-DEVLETİNDEN-GEÇMİŞİNDEN YOKSUN BIRAKILMIŞ BİR ULUS VARSA, BU ULUS TÜRKLERDİR.

İnsanlığın doğuşu ile beraber doğmuş "DÜNYA", "DEVLET", "TARİH" denilen kavramlar da Arapçadır, Türkçe karşılığı da yoktur. Hayret... İnsanlık hayatında, ulusal tarihte olmazsa olmaz kutsal kavramlardır bunlar. İnsanlık tarihi bu kavramlar sayesinde günümüze kadar var ola gelmiştir, ayakta basıp durabilen dünyası olmuş-düşmanından kendini koruyabilen devleti olmuş-kendisini tanıyan geçmişi olmuştur. Devleti olmayan ulus, er geç yok olmaya mahkum ulustur. Ayakta basıp durabilen yeri (dünyası) olmayan ulus da, bu dünyada yeri yok ulustur. Ne oldu da Türk ulusu bu üç hayatî varlığından yoksun kaldı?! Mustafa Kemal ATATÜRK, "Osmanlı devletinin hayatını tamamladığına çoktan kanaat getirmiştım" diyor. (Meydan Larousse, Devlet Maddesi). ATATÜRK'ün değişinden de

anlaşıyor ki, her hangi bir ulusun varlığı, Onun devletinin varlığıyla vardır. Devletin yoksa, sen de bu dünyada yoksun. Basıp durabilen yerin yoksa, sen de bu dünyada yoksun. Geçmişin yoksa, sen de bu dünyada yoksun. O zaman Türk ulusu günümüze kadar nasıl geldi? Durmaksızın savaş eşliğinde geldi... Savaş Türklüğün kaderidir.

■ ANADOLU'NUN TÜRKLEŞMESİ

Türkleştirilmesi Moğollar ve Timurlular devrinde gerçekleşir. Cengiz Han'ın üçüncü oğlu Ögedey'in (1185-1241) komutasındaki kalabalık Moğol-Türk ordusu Kafkasları, İran'ı, Polonya ve Macaristan'ı ele geçirip, Viyana kapılarına dayanır. Bu Batı Seferi'ne Cengiz Han katılmamıştır. Seferdeki bu ordunun büyük bir kısmı yayla iklimi olarak benimsediği için Anadolu ve Kırım'da yerleşip kalmışlardır. Günümüzdeki Moğol tipi Kırımlılar kanıttır. (AXIS 2000: ÖGEDAY maddesi). 1402 Ankara Savaşı'nın da, Anadolu'nun Türkleşmesinde büyük payı vardır. Ankara Savaşı'nda (28.07.1402) bir milyon insanın karşı karşıya geldiği bilinmektedir (GROUSSET 1982: 422). Eksik kalanı varsa, bu eksiklik ATATÜRK'ün kurduğu Laik Türkiye Cumhuriyeti sayesinde doldurulmuştur. Savaşlar eşliğinde yapılan bu zorlu görevin karşılığında Osmanlı'yı-onun devletini ve Anadolu'yu en iyi tanıyan şahsiyet ATATÜRK'tür. Anadolu gibi kıtalar arası çok karışık bir coğrafya'da bağımsız bir Türk devletinin kuruluşu, ATATÜRK'ün çok uzakları algılayan realist tarih görüşünün sonucudur.

■ REALİST TARİH GÖRÜŞÜ

“DÜNYA HAKİMİYETİ” görüşünü ret eder. Bazı “Tarihçiler, Atilla'yı, Cengiz Han'dan önce gelen “DÜNYA HAKİMİYETİ” fikrine sahip en büyük teşkilatçı olarak kabul eder” (KURBAN 2014 : 37), şeklindeki görüş, “realist” tarih görüşüne aykırıdır. Tarih boyunca hiçbir zaman “Dünya Hakimiyeti” düşüncesi gerçekleşmiş değildir. Cengiz Han'ın böyle bir CİHANGİR olma düşüncesi olmamıştır. Coğrafya açısından Cengiz Han'ın düşünce ve eylemleri Orta Asya ile sınırlı kalmıştır.

“DÜNYA HAKİMİYETİ” şeklindeki sapık bir fikir, ne Atilla’yı, ne Cengiz Han’ı, ne Timur’un, ne de Atatürk’ü ilgilendirmiştir. Bu, “DÜNYA HAKİMİYETİ” denilen düşünce dinlere-ırkçılara ve komünizme özgü olup, tarih bu düşüncenin uygulanmasının mümkün olmadığını çoktan kanıtlamıştır. Komünist liderlerden olan Stalin ve Cu İnley bu sapık düşüncenin en çarpıcı örneklerini yaratmıştır. Ruslar 1945 YALTA Konferansı aracılığıyla, Çinliler 1955 BANDUNG Konferansı aracılığıyla dünyaya karşı meydan okumuşlardı. Böyle bir “dünya hakimiyeti” denilen sapık düşünce Türk tarihinde yoktur. Türkler ancak yaşam savaşı ile uğraşmış vatanına-ulusuna bağlı bir ulustur. ATATÜRK’ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti, her şeyden önce LAİK ulus devletidir. Bu devleti dinsellemeye uğraşan akılsız insanları uyarıyorum: Tarihten bilhassa Osmanlı tarihinden ders al !... Osmanlı devleti hakkında ATATÜRK ne diyor : “Osmanlı devletinin hayatını tamamladığına çoktan kanaat getirmiştin” (Meydan Larousse, Devlet Maddesi).

Dünyamızda olup biten İşgal Savaşlarından en ağır zarar gören ulus Türklerdir. İşgal sonucu Orta Asya yani Türkistan parçalanır: 1514 yılında Seidiye Hanlığı, 1500 yılında Buhara Hanlığı, 1511 yılında Hiva Hanlığı, 1710 yılında Hokand Hanlığı kurulur. Timurlular Hindistan’a atılır. Avrupalıların hayretle takdir ettiği “TİMURLU RÖNESANSI” çöker. “İSLAM GİZEMCİLİĞİ” olarak bilinen TASAVVUF Türkistan’ın manevî hayatını işgal eder. Türkistan artık Türkistan olmaktan çıkar Arap’ın- Rus’un-Çin’in sömürgesi haline gelir. Timur’un bilgin torunu Ulug Bek (1394-1449) öldürülür, bilimin gelişmesinin önü kesilir.

Timur’un ölümünden onun soyunun Türkistan ve Horasan’dan sökülmesine kadar (1507) giden 102 yılın 75 yıldan uzun bir kısmı durmaksızın bey boğuşması devridir. Bu bey boğuşmaları bir yandan Türkistan Türklerinin Avrupa’ya nispeten müspet bilimlere dahil 150 yıllık ileride olan yüksek kültür hayatını sarsacak, öbür yandan Türkistan’ın kültür seviyesi daha düşük olan başkaları tarafından işgal edilmesini kolaylaştıracaktır. Böylece XVI. Yüzyıla girerken, Büyük Timur’un adıyla başlamış Türkistan Türklüğünün şanlı devri de kapanacaktır.

“Cengiz Han’ın soyundan Yunus Han’ın (1414-1487) torunları olan Babur (1483-1530), Seyit Han (1484-1533) ve Haydar Mirza Duglat (1499-1551) üçünün olağanüstü girişimleriyle, tarihin çetin denemelerinden geçerek, üç yörede, Hindistan, Altışehir ve Keşmir’de aynı çağda XVI. Yüzyılın ilk yarısında üç devlet kurmaları bir rastlantı değildir. Cengiz’in ve Timur’un kanını taşıyan bu üç şahsiyet, Türkistan tarihinin öyle bir dönüm noktasında doğup büyüyecekler ki, Türkistan’da Çağatay’ın bıraktığı 250 yıllık devlet ile Timur’un bıraktığı 150 yıllık devlet artık yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır. Böylece Çağatay ve Timur oğulları da yok olup tarihten silinecektir. Bu bütün bir devletin, bütün bir neslin başına çöken kara günler, ölüm kalım savaşının doğurduğu o amansız kanlı olaylar, Türkistan bozkır doğasının o sert iklimi, bu üç şahsiyeti, insanlarda olabilecek bütün yetenekler ile beraber doğurup, yoğurup büyütecektir. Onlar büyük bir asker, büyük bir devlet adamı olarak tarih yarattıkları gibi, büyük bir ülkücü, büyük bir yazar olarak Babur’un VEKAYİ’si, Haydar Mirza Duglat’ın TARİHİ REŞİDİ’si gibi ölümsüz eserler ile tarih de yazacaklardır. İşte onların sayesinde Çağatay devleti Doğu Türkistan da yine 150 yıl, Timur devleti Hindistan’da yine 350 yıl yaşayacaktır” (KURBAN 1995: 30).

İklil KURBAN.

(Devam Edecek). Taryhy makalalar